

Valwildprotocol Fryslân

Onder regie van de Faunabeheereenheid Fryslân (FBE Fryslân) worden aanrijdingen met in het wild levende dieren op een gestandaardiseerde wijze afgehandeld. Dit draagt bij aan het waarborgen van de verkeersveiligheid en het beperken van dierenleed. Daarnaast vindt een nauwkeurige en gevalideerde registratie van dergelijke aanrijdingen plaats. De afhandeling door valwildafhandelaars van de FBE Fryslân gebeurt conform het geldende protocol.

Dit protocol is van toepassing op:

- Aanrijdingen tussen wilde dieren en motorrijtuigen op openbare wegen, inclusief bijbehorende bermen, bruggen en duikers;
- Gevallen waarbij een wild dier zichtbaar ziek of gebrekkig is en geen uitzicht op herstel heeft, en waarbij het dierenleed enkel kan worden beperkt door het dier op een verantwoorde wijze uit zijn lijden te verlossen.

Treinaanrijdingen vallen buiten de reikwijdte van dit protocol. De uitvoering van het protocol vindt plaats op vrijwillige basis, maar is niet vrijblijvend voor de valwildafhandelaars die eraan deelnemen. Van hen wordt verwacht dat meldingen van aanrijdingen met dieren, evenals het aantreffen van ernstig zieke of gebrekkige in het wild levende dieren, op een zorgvuldige en correcte wijze worden afgehandeld en geregistreerd. De Faunabeheereenheid Fryslân moet kunnen vertrouwen op een professionele uitvoering van deze taken.

Welke diersoorten/incidenten vallen onder dit protocol

Wilde dieren die betrokken zijn bij een aanrijding met een motorrijtuig op de openbare weg en gevallen waarbij een wild dier zichtbaar ziek of gebrekkig is en geen uitzicht op herstel heeft. Onder openbare weg wordt verstaan: alle voor het openbaar verkeer opstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden. Aanrijdingen tussen treinen en wilde dieren vallen niet onder dit protocol.

Aanmeldingsprocedure en benoeming valwildvalwildcoördinator en valwildafhandelaar

De FBE maakt gebruik van 1 valwildcoördinator met achternavigatie en 2-3 valwildafhandelaars per wildbeheereenheid (WBE). De FBE Fryslân, zorgt voor voldoende dekking voor de gehele provincie met behulp van valwildafhandelaars alvorens tot additionele plaatsing op de lijst van valwildafhandelaars te komen. De valwildcoördinator deelt de valwildafhandelaars in regiokringen in om werkbare gebiedskundige mensen samen te stellen en geografische mogelijkheden te optimaliseren.

Het bestuur FBE stelt uiteindelijk de lijst van valwildafhandelaars vast. Na vaststelling van de lijst ontvangt de nieuwe valwildafhandelaar een uitnodiging voor instructie. Na deze instructie ontvangt de valwildafhandelaar een "Verklaring aangewezen persoon" van de FBE waarmee de valwildafhandelaar zelf bij de afdeling korpscheffingen van de Politie Noord-Nederland een WM4 kan aanvragen. Verder ontvangt de valwildafhandelaar een veiligheidsjasje.

Noodzakelijk is dat de betreffende afhandelaren beschikken over een door de politie verleende WM4. Deze toestemming (verlof) dekt het voorhanden hebben van een vuurwapen in het geval dat men (piket-)dienst heeft (buiten kortste route van en naar

jachtveld/politie/schietbaan of wapenhandelaar). Op het verlof staan alleen die wapens die voldoen aan de wettelijke vereisten op basis van de Wet wapens en munitie en waarover de deelnemer beschikt op basis van een geldige jachttakte. Het gebruik van een geluiddemper is slechts toegestaan aan personen bij wie op de jachttakte en WM4 de geluiddemper is vermeld.

Bereikbaarheid en rooster

De FBE stelt een telefoon met een algemeen telefoonnummer (tel. 085 007 22 15) beschikbaar, zijnde het telefoonnummer voor degene die een melding doet van een aanrijding. De valwildcoördinator regelt dat er dagelijks per toerbeurt een afhandelaar bereikbaar is. Door de FBE en valwildcoördinator wordt jaarlijks een "bereikbaarheidsrooster valwildafhandelaars" opgesteld en afgestemd. Het rooster wordt periodiek getoetst door de valwildcoördinator in samenwerking met de betreffende regiokringen en afhandelaars om (on)voorziene omstandigheden af te kaderen in beschikbaarheid.

Melding van een aanrijding met wild

Komt de melding bij de valwildcoördinator binnen, dan vraagt deze om de volgende gegevens: pinlocatie, tijdstip aanrijding, is het dier dood, is de melder en/of benadeelde nog ter plaatse en het telefoonnummer van de melder/benadeelde. Wanneer een melding door de valwildcoördinator is ontvangen, dan zet deze de melding door naar de beschikbare valwildafhandelaar in de betreffende regio waar het aangereden dier is aangetroffen of de aanrijding met het dier heeft plaatsgevonden. De valwildafhandelaar wordt op zijn door hem opgegeven telefoonnummer op de hoogte gebracht van de melding. Hem/haar wordt gevraagd of hij/zij bereid en in staat is om ter plaatse te gaan. Krijgt een valwildafhandelaar de melding binnen, dan vraagt hij/zij ook naar de hierboven genoemde gegevens en

geeft hij/zij dit door aan de dienstdoende valwildcoördinator alvorens ter plaatse te gaan en/of blijven (in overleg met de valwildcoördinator).

Wanneer het een zeldzame (streng-beschermd) diersoort betreft (das, otter, bever, zeearend), dan dient de FUMO gecontacteerd te worden voor overleg (fumo@fryslan.frl). Wanneer de FUMO niet bereikbaar is, dan dient achteraf melding te worden gemaakt inclusief beeldmateriaal dat ingrijpen een noodzakelijke handeling was.

Afhandeling aanrijding en registratie

Indien de valwildafhandelaar op de plaats van de aanrijding is, bekijkt hij/zij de situatie die wordt aangetroffen en beoordeeld of het noodzakelijk is het dier op gepaste wijze uit het lijden te verlossen. Indien het dier zich bevindt op de openbare weg (dat is een ruim begrip, zie hierboven) of op terreinen binnen de bebouwde kom, mag het geweer niet worden gebruikt, anders dan met toestemming van het ter plaatse aanwezige bevoegde gezag (politie). Is die toestemming niet gegeven, mag alleen het mes worden gebruikt. Het noodzakelijk uit het lijden verlossen dient op een verantwoorde en veilige manier te geschieden. Zeker wanneer de betrokken bestuurder of andere omstanders ter plaatse zijn, dient de valwildafhandelaar hier zorgvuldig mee om te gaan. Leg, indien nodig, geduldig en tactvol aan de betrokkenen bij de aanrijding of omstanders uit, waarom het dier uit zijn lijden verlost moet worden en wat er met het dier gaat gebeuren.

Vraag aanwezigen om uit het zicht te gaan als het dier gedood moet worden. Wanneer een surveillance-eenheid van de politie ter plaatse is, handelt zij eventueel het materiële gedeelte van de aanrijding af. De valwildafhandelaar handelt alles af met betrekking tot het aangereden dier. Vervolgens meldt de valwildafhandelaar het geschatte tijdstip van de aanrijding, de conditie van het dier, details van de locatie en een inschatting van de maatschappelijke-, economische- en letselschade. De bovengenoemde gegevens inclusief de eventueel genomen foto('s) worden binnen 48 uur geregistreerd in het door de FBE beschikbaar gestelde systeem.

Toelichting schadecategorieën (voor registratie):

- **Materiële schade:** tastbare schade aan voertuigen of eigendommen.

Voorbeeld registratie: *"Materiële schade: voorbumper en koplamp ingedrukt, motorkap gedeukt, lantaarnpaal beschadigt door uitwijkmanoeuvre."*

- **Letselschade:** lichamelijk letsel of psychische gevolgen bij bestuurder of inzittenden.

Voorbeeld registratie: *"Letselschade: bestuurder had hoofdwond, inzittende last van nekkachten of inzitten waren in shock konden niet verder rijden."*

- **Maatschappelijke schade:** inzet van hulpdiensten of verstoring van openbare orde/verkeer.

Voorbeeld registratie: *"Maatschappelijke schade: weg 1 uur afgesloten, twee politievoertuigen en berger ter plaatse."*

Daarnaast worden in het opmerkingenveld ook de volgende gegevens genoteerd: "uitvoering valwildregeling", wel of niet uit het lijden verlost, teruggegeven aan de natuur of destructie of meegenomen, en wel of geen nazoek. In bijzondere situaties wordt contact gezocht met de valwildcoördinator.

Een valwildafhandelaar mag een aangereden dier meenemen voor consumptie, evenals eventueel aanwezige geweien, om trofeejacht door derden te voorkomen. Het is niet toegestaan om andere lichaamsdelen van het dier mee te nemen met als doel het aanleggen van een trofeeënverzameling. In beginsel geldt dat diersoorten zoveel mogelijk in de natuur achtergelaten worden. Een uitzondering hierop vormen vogels die uit hun lijden zijn verlost en mogelijk besmet zijn met vogelgriep. In dergelijke gevallen dient direct contact zoveel mogelijk te worden vermeden. De valwildafhandelaar is in deze uitzonderlijke situaties verplicht de dierenambulance of Rendac te informeren, zodat het karkas op een correcte en veilige wijze kan worden afgevoerd.

Veiligheid

Tijdens de werkzaamheden worden altijd de volgende veiligheidsmaatregelen genomen:

- Draag een reflecterend hesje;
- Plaats het voertuig zoveel mogelijk buiten de rijbaan;
- Volg de aanwijzingen van de politie of de wegbeheerder altijd stipt op;
- Op autosnelwegen wordt alleen opgetreden onder begeleiding van de politie of wegbeheerder;
- Alle logisch te nemen maatregelen ten behoeve van uw veiligheid en de veiligheid van de bestuurder;
- Zorg altijd voor kogelvang indien een dier met het kogelgeweer uit het lijden moet worden verlost;
- Indien mogelijk heeft afsteken van het dier voorkeur boven gebruik van het geweer (zie ook beperkingen van het WM 4 verlot);
- Houd u strikt aan de voorwaarden van de WM4.

Valwildafhandelaars mogen onder geen beding verkeer regelende taken uitvoeren. Indien nodig, wordt politie verzocht het verkeer te regelen. Auto- en autosnelwegen mogen niet eerder worden betreden dan dat er via het bevoegd gezag een weginspecteur van provincie of RWS aanwezig is.

Nazoek

De valwildafhandelaar mag zonder toestemming van de jachthouder en grondgebruiker een eerste nazoek doen op het naast de weg gelegen perceel. Waar mogelijk pleegt hij/zij vooraf overleg met de grondgebruiker en de jachthouder. Indien het dier, vermoedelijk gewond, weggevlucht is, zorgt de valwildafhandelaar ervoor dat de plaats van de aanrijding en de vluchtrichting van het dier duidelijk gemarkeerd worden, bijvoorbeeld door middel van markeringslint.

De wenselijkheid van een nazoek wordt beoordeeld door de valwildafhandelaar die ter plaatse is geweest. Hij/zij beoordeelt dit onder meer op basis van de aanwezige schade, snijhaar, bloed en andere sporen. In de nachtelijke uren wordt er in principe niet nagezocht. Is het aangereden dier een zogend dier, dan worden haar jongen zoveel als mogelijk opgezocht

Omgevingswet

De valwildafhandelaar is binnen het kader van deze regeling bevoegd tot het doden, voorhanden hebben en vervoeren van in deze regeling genoemde dieren op grond van de opdracht van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân op basis van de hiervoor geldende vergunning. Op basis van de vergunning kan conform de voorwaarden die zijn gesteld nagezocht worden, ook zonder schriftelijke toestemming van de grondgebruiker.

Wapeneisen

Met betrekking tot het gebruik van het vuurwapen en de munitie is de valwildafhandelaar verplicht zich te houden aan de regels in de wet- en regelgeving.

Verzekering

De valwildafhandelaar dient voor zijn optreden in het kader van de uitvoering van de opdracht van de provincie hiervoor wettelijk aansprakelijk verzekerd te zijn door middel van een WA-jachtverzekering. Het bestuur van de FBE kan op geen enkele wijze verantwoordelijk gesteld worden voor schade voortvloeiend uit handelen van deelnemers in het kader van deze regeling. Om in aanmerking te komen voor de dekking van de afgesloten verzekering dient de valwildafhandelaar zich strikt te houden aan de bepalingen en voorwaarden in dit protocol.

Inzet

Denk altijd aan uw eigen veiligheid en handel integer. De inzet van de valwildafhandelaars is noodzakelijk voor het voorkomen van onnodig lijden van aangereden wilde dieren en voor input ten behoeve van het FBP en voor de onderbouwing van het toekomstig planmatig beheer van reeën/damherten in onze provincie. De werkzaamheden kunnen gevoelig liggen bij omstanders en kunnen gewezen worden op de website van de FBE voor verdere informatie.

Belangrijke contactinformatie

Politie	: 0900-8844
FBE Fryslân	: 06 22 8138 00 / info@fbefryslan.nl
Valwildmelding/valwildcoördinator	: 085 007 22 15 / t.sijmonsma@fbefryslan.nl
Valwildcoördinator Fryslân	: Titus Sijmonsma.

NVWA landelijk meldpunt dierziekten:	045-546 31 88
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing:	Yvo Muller / 06 15 0289 15 / fumo@fryslan.frl

FBE Fryslân

